

Priporočila Ministrstva za notranje zadeve z zvezi z osebnim varovanjem, tehničnim in mehanskim varovanjem poslovnih objektov in lokalov

31.3.2011

Namen prvega dela je seznanitev o zaščiti pred napadi in ropi in kako ravnati, če se je rop že zgodil. Poudarek je na zaščiti človeškega življenja in osebne varnosti. Cilj priporočil pa je odvrniti nevarnost ropa.

V drugem delu pa je poudarek na preventivnih ukrepih za varovanje premoženja pred vlomi v objekte (poslovne prostore, zlatarne, prodajalne ipd.) in ravnanje ob eventualni storitvi kaznivega dejanja vloma.

UVOD

Za boj proti kriminalu je policija poleg represivnega dela izoblikovala preventivne, programe s katerimi želimo spodbuditi in dvigniti varnostno – samozaščitni nivo posameznikov.

Cilj vseh dejavnosti je preprečitev in odvrnitev elementov in drugih okoliščin za storitev zgoraj omenjenih kaznivih dejanj, poleg tega pa seznanitev in omejevanje možnosti in drugih okoliščin za izvedbo kateregakoli kaznivega dejanja.

ROPI IN VLOMI – SPLOŠNO

Pri kaznivem dejanju ropa storilci uporabijo prisilo da oseba nekaj stori ali opusti. Prisila je lahko s pomočjo orodja, orožja ali verbalna (grožnja). Pri kaznivem dejanju vloma pa storilci izvršijo tatvino predmetov tako, da med izvrševanjem premagajo oviro (lomljenje ključavnic, razbijanje stekel, plezanje ipd.).

KAKO PREPREČITI ROP

Osebe, ki imajo in prenašajo gotovino so potencialne žrtve kaznivega dejanja. V to skupino spadajo tudi zlatarji, ki brez zaščite prenašajo gotovino, vrednejše predmete (zlato) in so kot taki zelo zanimivi za osebe, ki hočejo obogateti na hiter in lahek način. Za zmanjšanje možnosti, da postanete žrtev ropa se je potrebno držati določenih pravil:

- ko preštete denar bodite pozorni, da niste opazovani, po možnosti ga štejte v drugem prostoru in ne v prostoru kjer poslujete s strankami oziroma kupci,
- posebno pred prazniki in zaključkom dnevnega poslovanja, ko razpolagate z večjimi vsotami gotovine še posebej pazite, da ne boste sami prenašali denar, da ne boste opazovani,
- torbe, kovčke ali denarnice ne odpirajte po nepotrebem,
- če je le mogoče ne imejte vsega denarja na istem mestu v lokalu preden ga oddate na varno mesto,
- bodite pozorni, če vam kdo sledi,
- vrednih predmetov ne nosite vidno (prilika dela tatu),
- izogibajte se stranskih poti.

MED ROPOM

Človeško življenje je vredno več kot gotovina, zato je potrebno ravnati premišljeno. Največkrat je storilca morda bolj strah kot vas:

- ne izzivajte storilca z nepotrebni gibi, kretnjami in vpitjem,
- pozorno ga poslušajte in izvršujte njegove ukaze,
- ne reagirajte pretirano pogumno in nepremišljeno,
- zapomnite si osebni opis storilca: zunanji videz, postavo, starost, obleko (naj vas ne zavedejo izstopajoči kosi oblačil), izrečene besede, naglas, narečje.

Bodite pozorni na posebnosti obraza, las, ušes, hoje (gibanja).

PO ROPU

- po napadu opazujte kam je storilec pobegnil, s kakšnim prevoznim sredstvom (opis),
- s klici na pomoč opozorite mimoidoče, da bodo sodelovali pri zasledovanju,
- takoj pokličite policijo na tel. št. 113,
- ne poizkušajte sami prijeti storilca še zlasti če ste telesno šibkejši,
- kraj dogodka pustite nespremenjen do prihoda policije saj bodo sledi, ki jih je pustil ropar pripomogle k prijetju.

KAKO PREPREČITI VLKOM

Izkušnje kažejo, da lahko s preventivnim ravnanjem občutno zmanjšamo možnost vloma, ali celo odvrnemo storilca od namere.

Najpogostejši načini vlomov v objekte in zgradbe so:

- lomljenje navzven štrlečih cilindričnih vložkov,
- vlomi vrat in oken s silo telesa ali z raznimi predmeti »na vzvod«,
- razbitje steklenih površin,
- razne neprevidnosti imetnikov (puščeni ključi na »skritih mestih«, odprta vrata in okna, dostopnost predmetov v okolici, ki jih storilec uporabi za storitev kaznivega dejanja).

Za preprečitev vloma so precej pomembne naslednje vrste varovanj objektov, ki so mehansko, tehnično in fizično varovanje.

V zvezi mehanskega in tehničnega varovanja objektov vam, v kolikor je le to mogoče predlagamo, da upoštevajte naša strokovna priporočila:

- samo tehnično varovanje (javljalniki, video nadzor itd.) ne zagotavlja varnosti in nedotakljivosti prostorov. Učinkovito je skupaj z ustreznim mehanskim varovanjem, katerega namen je preprečiti fizični dostop v določen objekt. Vse bolj se storilci odločajo za izvrševanje »hitrih vlomov«, kljub temu, da vedo, da je objekt tehnično varovan in bo na kraj prišla intervencija,
- pomembno je, da storilec naleti na »mehansko oviro« že po zaznavi in prenosu alarma do intervencijskega centra saj mu podaljšamo čas, ki je potreben za izvršitev tovrstnega dejanja.

S ciljem rešitve opisane problematike v zvezi varovanja predlagamo višjo stopnjo varovanja oz. določitev ukrepov preventivnega ravnanja, s katerim občutno zmanjšamo možnost vloma poškodovanja ali celo odvrnemo storilca od namere.

ZUNANJOST OBJEKTA

- varovalna ograja in zaklenjena vhodna vrata,
- dobra osvetlitev okolice in notranjosti objekta,
- senzorska luč,
- po možnosti montaža opozorilnih siren na objektu (zunanja, po potrebi tudi notranja), saj bi v vsakem primeru ob prekinitvi vodov prišlo do sprožitve alarma. Opozorilne sirene z lučjo naj bodo nameščene na nedosegljivem mestu, da se prepreči poškodovanje ali uničenje, pomembno je tudi lastno napajanje,
- poskrbite, da so pomožni objekti (drvarnice, kurilnice, garaže ipd) zaklenjeni,
- tudi zunanje električne vtičnice lahko uporabi za priklop orodij.

VRATA

- proti vlomna in protipožarna vrata,
- varnostno okovje na podbojih in varnostni ščit na ključavnici (proti lomljenju cilindričnih vložkov),
- dodatna ključavnica ali prečna zapora (na vhodnih vratih, stranskih vhodih in pisarnah, kjer imate shranjeno gotovino, zlato ipd.),
- zaščitno okovje in ustrezne ključavnice obešanke na vratih pomožnih objektov.

OKNA

- varovalne rešetke ali kovinske rolete na steklenih površinah (kleti, pritličja, strehe),
- varovala strešnih oken,
- zaščitne proti vlomne folije,
- javljalniki loma stekla,
- alarmna magnetna stikala.

PROSTOR

- kvalitetni proti vlomni sistem, seveda vključen in ustrezno vzdrževan,
- montaža sistema tehničnega varovanja z javljalniki gibanja in loma stekla,
- pravilen in selektiven dostop do dešifriranja alarmnega sistema na objektu (čim manjše število uporabnikov - vsak uporabnik naj ima svojo šifro),
- nivojsko tehnično varovanje (določeni objekti in prostori tudi pod alarmom v dnevno nočnem času),
- namestitev sistema varnostnega dima (Smoke Screen),
- pri že nameščenem video nadzornem sistemu – kamere morajo biti tehnično varovane proti nepooblaščenemu odklopu (rezanje vodov). Strežnik sistema mora biti prav tako ustrezno mehansko varovan (v posebnih omarah ali kletkah), da se prepreči odtujitev ali uničenje,
- priporočamo tudi redno izdelavo varnostnih kopij na medije, ki naj bodo ločeno shranjeni na pomnilniške medije,
- kvalitetna in pravilna namestitev oz. vgradnja sefa (pritrjen v tla ali steno, po možnosti prikrit v omari ali kako drugače),
- uporaba tehnično varovanega sefa, s senzorjem na tresljaje, vibracije (GM senzor),
- uporaba tehnično varovanega sefa, s časovnim zamikom odpiranja in s sprožitvijo alarma (v primeru ropa – uporaba šifre za sprožitev alarma in nato uporaba šifre za odpiranje sefa),
- označitev objekta oz. prostorov, da so tehnično varovani.

OB VLONU

- takoj obvestite policijo na 113,
- po možnosti sami ne vstopajte, še posebej, če sumite, da je storilec še v objektu,
- če zalotite storilca ga ne poskušajte zaustavljati, še posebej, če je fizično močnejši ali celo oborožen,
- zapomnite si čimveč podatkov o storilcu,
- do prihoda policistov ne vstopajte in ne premikajte predmetov, da ne uničite koristnih sledi.

ALARMNI SISTEMI IN PRENOSI ALARMNEGA SPOROČILA

Pozornost usmerite predvsem na hitrost interveniranja, ki naj bo največ od 5 do 8 minut. Če je čas intervencije daljši, le-ta ni dovolj učinkovita. Z odgovornimi v varnostnih podjetjih se dogovorite o možnostih intervencij iz krajev kjer imate locirane objekte (ne iz sedežev varnostnih podjetij).

Ugotovite, če sistemi prenosa alarmnega sporočila ustrezajo najvišji standardom.

Zahtevajte pojasnila varnostnega podjetja v zvezi učinkovitosti in zanesljivosti prenosa alarmnega sporočila iz objekta do intervencijskega centra. V vednost vam podajamo obrazložitev določenih možnih prenosov:

- Način prenosa alarmnih sporočil od varovanega objekta do intervencijskega centra (po telefonskem vodu ali brezžično),
- Vrsti prenosa alarmnih sporočil (stalno kontrolirane linije oz. vodi, možnost takojšnjega zaznavanja napak na vodih);
- Če bi se odločili za pozivniški sistem prenosa alarmnega sporočila po telefonskem vodu je možnost nezaznavnega alarma in nezaznavne prekinitve linije na intervencijskem centru velika (zato je zelo pomemben čas med kontrolami linije od intervencijskega centra do vašega objekta – kolikokrat dnevno?);
- Če se odločite za prenos alarmnega sporočila po telefonskem vodu, kjer je linija stalno kontrolirana ni možnosti nezaznavnega izpada linije (sistem INFRANET – TELEKOM);
- V primeru da se odločite za vzporedno vezavo po telefonskem vodu in brezžično (možnost nezaznavnega alarma ob dogodku vloma ali ropa je manjša);
- Internetna vezava, možnost prekinitve obstaja, intervencijski center je obveščen o dogodku, izvede se intervencija, vendar storilci največkrat še ne »napadejo« objekta (počakajo v bližini na izvedbo intervencije-opazujejo delo interventov in šele po njihovem odhodu izvedejo vlom v objekt).

Po naših ugotovitvah je večina varovanih objektov vezana t.i. pozivniški sistem in so možnosti prekinitve linije oz. voda velike, zato opozorite na ranljivost zunanjih razdelilnih telefonskih omaric, ki so običajno nezavarovane in jih je mogoče na lahek način odpreti. Tudi z namestitvijo vzporednega GSM sistema prenosa sporočil so določena tveganja in obstoji možnost »sabotaže« (motenje).

Pomembno je, da so alarmni in drugi sistemi servisirani in po potrebi tudi vsakodnevno vizualno pregledani, da storilci ne izkoristijo naše nepozornosti in preprečijo optimalno delovanje (sprememba kotov delovanja javljalnikov in kamer, sprejanje javljalnikov, onesposobitev siren in luči itd. Priporočamo namestitev kvalitetne anti – mask javljalnike).

VIDEO NADZOR

Eden izmed elementov tehničnega varovanja objektov je tudi t.i. video nadzor. Pri tem je pomembna kvaliteta in položaj kamer, kvalitetna resolucija slike, kvaliteta snemalne enote in osvetlitve objektov ter okolice. Kamere morajo biti tehnično in mehansko varovane proti tatvini (zaščitna ohišja, vezava na alarmni sistem). Snemalna enota mora biti shranjena na skritem oz. mehansko in tehnično varovanem mestu zaradi preprečitve tatvine le-te.

NAJPOMEMBNEJŠA JE VARNOST

- ob odhodu vedno preverite, če ste zaklenili vrata in če imate alarmno napravo, le to vklopite,
- bodite previdni ob prihodu ali odhodu, posebno v večernih urah, da vam kdo ne sledi ali vas čaka na neosvetljenih mestih.

Glede vlomov ali ropov zaposlene seznanite, da se v primerih morebitnega soočenja s storilci ne izpostavljajo (še posebno, če je oseb več ali je storilec fizično močnejši ali oborožen) saj s tem lahko ogrozijo lastno varnost. Poizkušajo naj si zapomniti čim več individualnih značilnosti storilca-ev, kot so oblika obraza, frizura, zobovje, levičar – desničar, govorne napake, tetovaže, način hoje in na koncu oblačila, saj lahko z vpadljivim kosom oblačil zanemarimo ostale značilnosti. Pomemben podatek je tudi smer in način bega (prevozno sredstvo).

Kraj dejanja naj ostane nespremenjen, še zlasti to velja za predmete, ki se jih je storilec dotikal med izvršitvijo kaznivega dejanja in bi na njih lahko pustil sledi, ki bi

bile pomembne pri raziskovanju kaznivega dejanja in odkrivanju storilca.

Glede blagajniškega maksimuma in odvoda denarja opozorite odgovorne (ker poslujete z gotovino) na ažuren odvod in shranjevanje na varnem mestu (sef – blagajna). Seveda je le-ta tudi lahko izpostavljena v primeru roba, saj bi storilec lahko zahteval ključe oz. odpiranje blagajne.

Z vidika varnosti, vam predlagamo, da se odvod denarja opravlja vsakodnevno oz. vsak delovni dan, tako, da je v poslovnem prostoru oz. lokalu le minimalna količina gotovine in še ta shranjena na za to določenem tehničnem in mehansko varovanem mestu.

Avtor: MNZ